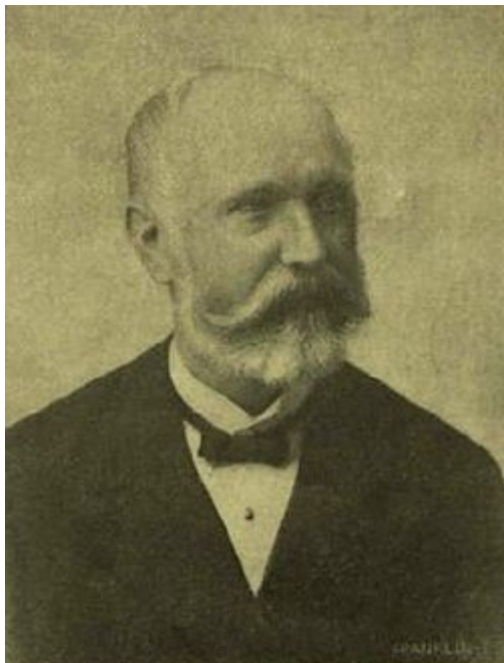

Fábri János

Fábri János (Losonc, 1830. július 31. – Rimaszombat, 1907. december 30.) magyar muzeológus, botanikus, tanár, iskolaigazgató, múzeumigazgató.

Élete és munkássága:

Gimnáziumi tanulmányait szülővárosában és Selmecbányán végezte. Losoncon Szilniczky Mihály tanár megkedveltette vele a botanikát.

A természetrajzot Eperjesen végezte Hazslinszky Frigyes Ákos és Vandrák András irányítása alatt. Az 1848-49-es szabadságharcban mint honvédtüzér, majd mint térparancsnoksági segédtsízt vett részt. A világosi fegyverletétel után Jánosiban (Gömör megye) mint nevelő működött. 1850-ben az osgyáni evangélikus gimnázium tanára lett. 1854-ben a Bécsi Egyetemen fizikai, kémiai és geológiai tanulmányokat folytatott. Az osgyáni és rimaszombati gimnáziumok egyesítése után rendes tanári működését a rimaszombati egyesült protestáns gimnáziumban folytatta. Többször az igazgatói hivatalt is viselte. Tanítványa volt Mikszáth Kálmán is, aki kedves tanáráról a *Kovászember*, valamint a *Fábry János* című novellában és a Vasárnapi Újságban írt nekrológja is megemlékezik. Harmincnégy évig az összes természettudományi tantárgyat tanította. Közben beszerezte a szakokhoz nélkülözhetetlen tanszereket és gyűjteményeket. Az 1868-1890-es időszakban fenntartott és igazgatott egy államilag segélyezett felsőbb leányiskolát.

Az Egyesült Protestáns Gimnázium és a (volt megyei) Gömör-Kishonti Múzeum tevékenysége kezdetben szorosan összekapcsolódott. A múzeum igazgatói tisztségét rendre a gimnázium tanárai töltötték be. Első, alapító igazgatója Fábry János, őt követte a szepességi származású Loysch Ödön, majd Fábrián Vilmos és végül Holéczy Miklós.

Fábry János tevékenyen részt vett több tudományos és kulturális egyesületben. Észlelője volt a rimaszombati meteorológiai állomásnak. 1882 szeptemberében megalapította a Gömöri Múzeumot (az első kiállítást 1913. május 18-án nyitották meg) és a Múzeum Egyesületet, amely egészen 1951-ig létezett, majd a rendszerváltás után felújította a tevékenységét. Flóraművei szorgalmas gyűjtés eredménye, de sok téves adatot is tartalmaznak.

Növénygyűjtésének 42 évi eredményét rendezett herbáriumja foglalta magában, melynek ma kisebb része Kolozsvárott és a Gömör-Kishonti Múzeumban, nagyobb része a pozsonyi Szlovák Nemzeti Múzeumban található. Megalapította és fejlesztette a múzeum régiség és éremgyűjteményét.

Az 1850-60-as években dolgozott a Hon, Vasárnapi Újság és a Politikai Újdonságok című lapokkal. Botanikai cikkeket közölt a Magyar Növénytani Lapokba (rőla nevezte el Richter Aladár a szeder új fajtáját: *Rubus Fabryi* Richt. Al.). Ezeken kívül állandó munkatársa volt a Gömör, Gömőri Közlöny, Rozsnyói Híradó, Gömör-Kishont stb. hetilapoknak és a Magyar Nyelvőrnek; névvel, névtelenül vagy álnévvvel írt vezércikkeket, ismeretterjesztő cikkeket és tárcákat, nekrológokat és egyéb közérdekű cikkeket. 1897-ben vonult vissza, azután még tíz évig élt növényeivel bíbelődve.

Fábry Jánosnak négy lánya született és egyetlen fiúgyermeke, Fábry Zoltán, aki később Rimaszombat város rendőrparancsnoka volt (meghalt 1943-ban, eltemetve Rimaszombatban). Unokája, ifj. Fábry Zoltán huszárőrnagy, született 1911-ben Rimaszombatban, meghalt 1951-ben Budapesten. Konceptiós perben kivégezték, a Nemzeti Panteon 298-as parcellájában nyugszik. Posztumusz rehabilitálták és 1991-ben huszár ezredesi rangra előléptették.

Fábry Jánosról 1990 után a rimaszombati Gömör Kishonti Múzeum Egyesület díjat nevezett el, amelyet 2008-ban a Fábry család kapott. Azt az ükunoka, a magyarországi Nagyvázsöny polgármestere, Fábry Szabolcs vette át.

Művei:

- Igénytelen szó a hazai fűvészet érdekében. Magyar Sajtó, 1857. 248. sz.
- Rimaszombat viránya. Rimaszombati Gimn. Ért. 1858–59
- Adalékok a dísznövények történetéhez. Rimaszombati Gimn. Ért. 1858–59
- A szőlő története. Vasárnapi Ujság 1863
- Az állattan elemei. Gymnasiumok és ipartanodák alsóbb osztályainak használatára. Pest, 1864
- A növénytan elemei. Gymnasiumok és ipartanodák alsóbb osztályai számára. Pest, 1865
- Gömörmegye viránya. Pest, 1867 (Különnyomat a Gömör és Kishont egyesült vármegyék leírása c. munkából)
- A Gömörmegyei Múzeum múltja és jelene. Rimaszombat, 1905

Forrás:

https://hu.wikipedia.org/wiki/Fábry_János